

Ministerieel besluit tot bescherming als monument van herberg en afspanning 'De Swaen' in Voeren ('s-Gravenvoeren)

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering;

Gelet op het ministerieel besluit van 21 mei 2014 tot vaststelling van een ontwerp van lijst van de als monument te beschermen herberg en afspanning 'De Swaen' in Voeren ('s-Gravenvoeren);

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed en gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 4 september 2014,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012

Wegens de historische waarde als monument:
Herberg en afspanning 'De Swaen' gelegen in
Voeren ('s-Gravenvoeren), Kinkenberg 7
bekend ten kadaster:
Voeren, 6de afdeling, sectie B, perceelnummer 910B
zoals afgebakend op bijgevoegd plan.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door de volgende intrinsieke waarde gemotiveerd:

Historische waarde:

'De Swaen' is een merkwaardige, 18de-eeuwse hoeve annex herberg, alsook een zeldzaam bewaard voorbeeld van een afspanning voor de postkoetsen op het traject Luik-Aken en behoort hierdoor ontegensprekelijk tot één van de belangrijkste gebouwen in de dorpsgeschiedenis van 's-Gravenvoeren, tevens is het ook een belangrijke documentaire getuige in de geschiedenis van het postwezen. Het pand maakt deel uit van de historische dorpskern van 's-Gravenvoeren. Gelegen op het authentieke dorpspleintje Kinkenberg vormt het samen met de omgevende waardevolle bouwkundige relictten,

./.

zoals de barokke Onze-Lieve-Vrouwekapel van 1715, de dorpswoning 'Het Wit Kruis' uit de eerste helft van de 18de eeuw en 'hoeve Blancktyshof' uit de 18de eeuw, alsook de typische ijzeren dorpskraan van 1891-1893 en de ten zuiden lopende Voer, een uniek samenhangend geheel met een hoge context- en ensemblewaarde.

Historische, in casu architectuurhistorische waarde:

Het U vormige complex 'De Swaen' is een authentiek en zeer herkenbaar voorbeeld van een 18de-eeuwse hoeve annex herberg gevormd door een rechthoekig erf, aan de zuidzijde afgesloten door het 18de-eeuwse woonhuis annex herberg (1727 en 1742), aan de westzijde door de dwarsschuur uit het begin van de 19de eeuw, aan de noordzijde door de stallen van 1766 en aan de straatzijde door een bakstenen muur en ijzeren hek. Typologisch behoort het complex hierdoor tot het oudste type van de gesloten Haspengouwse hoeves met woonhuis en stalvleugel loodrecht op de straat (tweede helft 17de- eerste helft 18de eeuw) waarvan er in de dorpskern van 's-Gravenvoeren slechts een tweetal bewaard zijn.

Stilistisch is het woon- en herberggedeelte eveneens een zeldzame voorbeeld van de, minstens tot de 17de eeuw opklimmende streekeigen bouwwijze, waarbij de erfgevel in vakwerk en de drie andere zijden in natuursteen (silex) werden opgetrokken. Hiervan getuigen nog de in silexblokken opgetrokken en '1727' gedateerde zijgevel en sporen van vakwerkbouw in de erfgevel en het interieur. Volgens de jaarankers werd in '1742' de vleugel verbouwd en uitgebreid in de voor die periode typerende 'maasstijl' waarbij de verankerde bakstenen gevels werden verlevendigd met kalkzandstenen deur- en vensteromlijstingen en het gebruik van traditionele bolkozijnen lang bleef doorleven. De ensemblewaarde wordt bijkomend versterkt door het zeer goed bewaarde interieur met onder meer een behouden planindeling, de behouden dragende structuur van moer-, kinderbalken, vakwerkwanden en spanten, de merkwaardige kelders met tongewelven in Maastrichtersteen alsook de veelvuldig behouden interieurafwerking, zoals onder meer: de zwart marmeren vloeren op de begane grond, de brede eiken plankenvloeren van de bovenverdiepingen, de steektrappen, het merendeel van de binnendeuren met hang- en sluitwerk, de troggewelfjes, een haard met natuurstenen haardwangen en als pronkstuk de fraaie 18de-eeuwse schouw bekleed met figuratieve tegels op de schouwmantel en régence stucwerk op de schouwboezem.

Ook het in maasstijl opgetrokken wagenhuis met stallen van 1766 en de 19de-eeuwse dwarsschuur behielden hun oorspronkelijk gebint.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009, 4 december 2009, 10 juni 2011 en 22 juni 2012 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010, 2 augustus 2011 en 27 juli 2012).

Brussel,

15 DEC. 2014

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS